

[Geert-Jørgensen.]

lede vort Forslag til Beslutning i Efteraaret, i Oktober Maaned, om Nedsættelse af et 15 Mands Udvalg til at foretage en Undersøgelse med Hensyn til det Ansvar, Ministrene havde. Naar det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen ikke kan forstaa, at vi har trukket dette Forslag til Beslutning tilbage, fordi det er forældet, hænger det naturligvis sammen med, at det ærede Medlem for Øjeblikket slet ikke har dette Forslag nærværende i sin Erindring. Ellers vilde han straks have indset, at det var forældet, idet det gik ud fra, at dette Udvalg skulde snarest og senest 14 Dage efter, at Rigsadvokaten havde afgivet Beretning om, hvorvidt og i hvilket Omfang der burde rejses Tiltale mod nogen Embedsmand for Forsømmelse i Forbindelse med Kontorchef Arendrup, afgive Indstilling til Tinget om, hvorvidt der paa Grundlag af de Oplysninger, der var fremskaffet, var Grund til at bringe Grundlovens § 14 i Anvendelse. Det vil med andre Ord sige en Undersøgelse af, hvilket Ansvar Ministrene havde i denne Sag som i det hele taget. Det, det for os drejede sig om, var dette at blive klar over, hvilket Ansvar Ministrene havde for deres Embedsførelse, hvor dette Ansvar begynder, og hvor det hører op, for at baade de nuværende og tilkommende Ministre kunde vide, baade hvad de er gaaet ind til, og hvad de gaar ind til i Fremtiden, naar de overtager det højeste Embede i Landet, og for at det danske Folk kan vide, hvilke Krav man kan stille til Landets højeste Embedsmænd. At Ministrene har Ansvaret for Regeringens Førelse, fremgaar jo af Grundlovens § 12, hvor det ligefrem udtrykkeligt hedder, at Ministrene er ansvarlige for Regeringens Førelse, og hvor det ogsaa udtrykkes, for hvem de er ansvarlige, nemlig overfor Kongemagten og Rigsdagen, idet disse har Anklagemyndigheden overfor enhver Regering, medens Domsmyndigheden ligger hos Rigsretten. Altsaa dette Forhold er klart nok.

Men saa hedder det videre i § 12, at Ministrenes Ansvarlighed bestemmes ved Lov. Denne Bestemmelse fandtes i Grundloven af 1849, den fandtes i Grundloven af 1866, og den findes endelig i Grundloven af 1915. Det har altsaa været Grundlovsfædrenes Mening og er Grundlovens Mening den Dag i Dag, at vi skal have en saadan Ministeransvarlighedslov for ganske klart at faa bestemt, hvor langt Ministrenes Ansvarlighed strækker sig, hvor den begynder, og hvor den

hører op. Til det, som Ministrene har at gøre, altsaa Regeringens Førelse, hører to Ting, Lovgivningsvirksomheden og Administrationsvirksomheden. Med Hensyn til det første maa det vel have den Mening, at Ministrene skal sørge for, at Lovgivningsvirksomheden er i Overensstemmelse med selve Grundloven. Hvorvidt de vekslende Regeringer altid har sørget for det, skal vi ikke tale om i Dag. Her drejer det sig om Ansvaret med Hensyn til Administrationen. Her er Spørgsmaalet, hvor langt Regeringens Ansvar gaar. Grundlovens Bestemmelse er, at dette skal afgøres ved Lov, men denne Lov har vi aldrig faaet. Der har mange Gange været gjort Tilløb til at faa en Ministeransvarlighedslov, men hidtil har vi ikke faaet den. De vekslende Regeringer synes ikke at have været meget interesserede deri, det har maaske været lettere at undvære den, naar man var Regering. Men i alt Fald for de Regeringers Vedkommende, der havde Fler-tal i begge Ting, har det i Virkeligheden ligget i deres Magt at faa en Ministeransvarlighedslov, hvis de havde villet det, og jeg er heller ikke i Tvivl om, at en hvilken som helst Regering vilde have det i sin Haand at faa gennemført en saadan Lov, idet en saadan Lov dog vist neppe vil blive et partipolitisk Spørgsmaal, den vilde vel nok høre til de objektive Ting, som kunde undgaa den partipolitiske Fare. Men saa længe vi ikke har faaet en Ministeransvarlighedslov, saa længe har vi ikke opfyldt Grundlovens Krav derom, og der er altsaa et Hul. Men dette betyder selvfølgelig ikke, at Ministrene er ansvarsfrie. Dette Udtryk bruges alene om Kongemagten, om Regeringen bruges der selvfølgelig dette Udtryk, at de har Ansvaret. De har for det første Ansvar — det siger sig selv — for alle deres Handlinger overfor den borgerlige Straffelov, og her har vi jo haft dette bedrøvelige Eksempel, da Danmarks Justitsminister den 8. September 1908 meldte sig til Politiet og maatte tage sin Straf, fordi han, ganske vist paa et Omraade, der ikke havde noget med Regeringens Førelse som saadan at gøre, havde krænket den borgerlige Lov og var Straffeloven underkastet. Men vi mindes jo ogsaa, at i det Aar maatte den daværende Indenrigsminister Sigurd Berg bære Ansvaret for en Pligtforsømmelse som Minister, idet han som Indenrigsminister ikke havde ført Kontrol eller ladet føre Kontrol med Den sjællandske Bønde-